

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdetményi pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „
Néptanítóknak és körjegyzőknek egész évre 4 „ — „
A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élen látható díjszabályzat szerint számítatnak

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNYAY KÁLMÁN.

Pár szó bodrogközi nyomorúságainkról.

S. a. Ujhely, 1879. május 26.

Világot járják be más vidékbeli szerencsétlen vízkárosult honfitársaink panasza. Miskolcz, Eger s utóbb a Szegedet ért katasztrófa megrendíté minden érző emberbarát keblét s milliók folytak be a sebek behegesztésére. A közrészvét feltámasztja e városokat romjaikból, mert volt szavok a szívek megindítására, voltak s vannak férfiak oly mozgalom vezetésére, hol a sikert egyedül lankadatlan erély, kitartás, az idő és minden körülmény kellő felhasználása s mellé a tiszta kéz, biztosítja.

A „Bodrogköz” nem panaszkodik. Hatvan ezer holdját borítja a víz, több, mint száz tanya sodortatott el, de azért nem szól, nem jajgat. — Talán megszokta már szerencsétlenségét. Amott a vízár rendkívüli sors-csapás, nálunk szokásos baj. Épen ezért volnánk sokszorosan érdemesek a kegyeletre. A bodrogköz községeihez is eljuttattak a hatóságilag kibocsátott gyűjtőívek s ime: — a hazafiság aláírta a szűkölködők filléreit, — mert hiszen a „legmagyarabb város” segélyezéséről volt szó. — Mintha bizony bodrogközünknek is nem épen e tiszta eleme volna sujtva?

Mi még is csendesesen vagyunk. Jön a tavasz, addig majd le megy a víz, a gerindek kiemelkednek, zab, tengeri, árpa, köles vethető leendő, később a fenekesek — majd láposak is letisztulnak s talán telelőre sem lesz gond. — A optimisták így beszéltek. — A saját honfitársainkból megalkotott adókievető bizottság e közben a törvény §§-ai mellé buvik s nem meri kimondani, hogy ez idén a kivetés nem lehetséges. Holott Szeged pusztulásakor bántva érzé magát a miniszter az adó leengedésekre való figyelmeztetések által. Nekünk apellálni kell s ha elmulasztjuk a határidőt, kikeresik ránk a paragrafust!

A folytonos fizetéssel zaklatott bodrogközi gazda, ilyenkor üt aztán homlokára, kérdést intézve eszéhez, vajlon miért van ez így? Hiszen mi urai vagyunk tetteinknek, mi önkormányzatot gyakorlunk, — nálunk az akaratok társulása dönt! Miért nem tudjuk hát azt érvényesíteni? Miért hiányzik a mozgató erő, mely összhangzatos működést létesítve — biztosítaná a sikert? Honnan van az, hogy mérsékelt vízállás mellett „egy ó r v i g y á z a t l a n s á g a” semmivé tette őszszehordott százezreinket? — Egyetlen óre, egy pohár szeszszel megvesztegethető sühederre van tehát bizva vagyunk, életünk, jövőnk?! Honnan van az, hogy tisztességesen díjazott s fizetésüket leginkább a vész napjaiban kiérdemelni hivatott tisztviselőink megfoghatatlan közönyvel nézik intézkedéseinknek csiganyomon haladó végrehajtását?

A feleletet bajos rá megtalálni. Mert hiszen a veszedelem közösen sujt. — Az intező körök egyaránt vannak érdekelve; befolyásos főurak, testületek birtokait lepi az ár s főlányok nyomait a végrehajtás terén még sem érezzük.

Csoda-e tehát, ha az állapottal szemben a köznép így beszél: „a nagybirtokosok vetéseiről oda fönn letakarodott még télen át a víz és lefolyt hozzánk Luka, Karád, Patak, Viss lakosaira. Innen már nem bocsátják ki csak zöldár után, mert a nagy urak nagyobb érdeke az, hogy a víz vissza ne jöjjön, mint hogy kimenjen. A munka haladása pedig azért lassu, mert nagy a „diurnum” s kik ezt élvezik, talpalatnyi földjök sincs belől a sánczon. A „füzes eret” sem nyitják ki, mert nagy szakadást talál csinálni, holott most már, midőn a felső „bodrogköz” megszabadult víze nagyobb részétől, Patak kedveért nagyobb költséget bizony nem csinálnak.”

Távol legyen tőlünk az egyszerű földmives ez okoskodását magunkévá tenni, sőt teljesen tájékozva vagyunk afelől, hogy szabályozási ügyünk nem oly kicsinyes gondolkodásu, de magasabb szemponton álló férfiak vezetése alatt áll, kik számos esetben éreztették velünk befolyások közbenjárások jótéteményeit, de mégis hangot adtunk a valónak, a köznép illető gondolkodásának, hogy intező köreink figyelmét a nyilván-

nosság után felébresszük azon általános érzett bajra, miszerint akarattal s szándéklaik végrehajtását benukt kezekre bízták, hogy nem történik semmi rendszeres egymásutánban, nincs pezsgő élet — de annál több veszni hagyott idő, — hiányzik az erély, az ellenőrzés, a kötelesség és felelősség tudata s oly állapotra jutánk, hol a szabályozásra költött millióink mellett sem tehetünk bizalommal a földre egy szem magot — saját közegeink örözetére.

Hiszen nem titok többé, hogy mostani szerencsétlenségünk oka egy töltésör helyéről való távozás volt. Nem csapta át sehol a töltés testet a víz, magasabb vízállást sikeresen kiállott az már rendszeres védelem mellett s ime most egy hosszabb időn át felettes felügyelet nélkül maradt helyen bekövetkezhetett az, hogy a betoló víz erőt vegyen a védelmi munkálatokon, vagy helyesebben: hogy a védelmi erő s eszközök hiánya az elem győzelmére vezessen. Hol ilyesmi történik — uraim! — ott gyökeres reformra van szükség! Ha egy érdektelen, korlátolt felfogású individuum, egy közönséges napszámos ember is tényező arra, hogy a védőtöltésekben ne bizzunk, akkor ugyan — szegény Bodrogköz! — agriculurád felvirágozni soha nem fog s földed értéktelenedésével csak terheid emelkedése fog lépést tartani.

Megépitettük a törökéri zsilipet is. Sokba került, de legalább azon megnyugtató gondolat békíté ki a megsarczott birtokost, hogy most már a vízpadásával arányban vezetjük ki belvizeinket s vész napjaiban az árt. S mi történt? Addig, míg szükség nem volt e sokat magasztalt vízműre, igen jó volt. Megtette szolgálatát azoknak, kik örözeténél állomásra tettek szert. A megpróbáltatás napjaiban pedig arra szolgál, hogy mint sokba került drága jószágunk, védelmi gondjainkat hatványozza, mert két láb eséssel már a víz nyomásnak ellenállni nem tudna s alá van mosva mindkét oldalán. Ki nyitjuk tehát parádéból egykét napra apadás kezdetén, vagy akkor, ha commissiók járnak a vonalon. Megvizsgáltattuk azt még téiben, miniszteri küldött által, ki, mikor véleményét mondott, előre is levetkezte hivatalos jellegét. Elmondta, hogy a mű jó, kinyitható, csak 200 köböl követ kell lesülyeszteni egy-egy oldalán az alámosás gátlására. E nézetet szakértőink is elfogadták s azt hittük, hogy a magas vízállás felhasználásával komponon, dereglyéken mihamar átszállítják Zsadanynál a kőanyagot s végrehajtják legott kora tavasszal ezen oly óriási érdekek szemközt — csekély munkát. S mi történt? Megvolt a terv, — a vállalkozók alkuba ereszkedtek Lónyay tisztségével, ki hajlandó volt a kö köbölét 1 frtjával akként átengedni, hogy a Bodrog partjait utat is ad. A vállalkozók ez árt sokallották! Nem tudjuk s feltenni sem akarjuk, ez volt-e az ok, de tény, hogy a tavasz is elmult s e részben semmi életjelt nem tapasztalunk. Pedig e zsilip-erősítés tervének sikeresítése s még e víz áradásánál lehetett kipróbálása — elnézve a víz levezetés áldásaitól — hivatva volt jósága iránt a bizodalmat jövőre nézve megerősíteni. Ez emelte volna az építkezési, befektetési ösztönt, míg egy újabb kísérlet, egy ki nem tapasztalt mű fenhagyja a további bizonytalanságot, százfélé kételyt enged s így a mező-ipari tevékenység lankasztására hat.

Tekintsük már most kormányzó közegeink vízmentesítési intézkedéseit: vajlon olyanok-e ezek, minőknek lenniök kellene? Hitünk szerint a víz betörés percében előáll a kibocsátás szükségé. Az e részbeni intézkedéseknek tehát olyanoknak kell lenniök, hogy mihelyt a belvíz kifelé az első hüvely esést mutaja, az előzetes munkálatok a víz hűvelyes kibocsátásáig készen legyenek. A tányvaszi kibocsátásnál ez így történt s helyesen több napon át babráltatott. A víz betörése után azonban mit tapasztaltunk! A fagy beállt, a Tisza visszazárlott medrébe s a kereszt-töltésen egy kapa vágás nem esett, — közegeink intézkedését

legfőbb abban éreztük, hogy a töltéstesten szándékolt rözszeszállítás érdekében betiltatott a közlekedés s Viss, Kenyizlő, Zalko községek elvágattak a külvilágtól, — orvos sem juthatott be hozzájuk. — A vencesellői határszélén birtokló patakiaknak pedig lehetetlen volt a terjedő víz által fenyegetett marháik, életnemük kiszállítása s vagyonaikhoz a hozzájuthatás. A zugólodásokat azonban elhallgattatá e rendelkezéseknek a közérdek — a víz kibocsátás szempontjából indokolt volta, — meghajlottunk a kényszerűség előtt, sőt a ki érdekeit képviselni tudta, ily kivételes állapotban — engedélyt is nyert az általános szabály ellen, — a közönség zóme azonban, érzé, szenvedte kárait. S mégis hetek teltek el a víz lefolyására alkalmas időben, anélkül, hogy egy csepp víz került volna tul a sánczokon. Kicsinyes ürügyek jártak szájról szájra, hogy nincs pénz, nincs napszámos, magas árakat követelnek, majd hogy Szabolcs megye területén zempléni hatóság nem intézkedhetik, míg a törvény e részbeni alaki szabályaihoz képest az engedélyt ki nem eszközöli stb. stb. De kérdjük: volt-e oly eset, hogy a társulat a szükséges pénzt meg ne szavazta volna, olyanok e rendszeti közegeink, hogy süketek maradjanak vész idején a kellő munkaerő előállítására, kivált, ha azt nem ingyen kívánjuk és vajlon a jelen gőzkorszakban s távirdák mellett is oly távol esik-e az a szomszéd megye, hogy a víz kitorése után hat héttel sem lehessen e téren megállapodásra jutni? Avagy az 1876-iki legnagyobb vízálláskor az egész bodrogköz s kivált a patakiak a fenyegető veszély s önérdékek teljes felfogásában, nem a legnagyobb erőfeszítés, rend, katonai beosztás és fegyelem mellett tartották-e a sánczokat s szorították vissza — olykor már a legutolsó sor zsákkal a tul ömlő árt? Lehet-e tehát feltenni, hogy ezen birtokosság — a mentés munkájában helyesen vezetve, épen akkor lankadna meg, midőn a szerencsétlenség enyhítéséről, a víz leapasztásáról van szó? Persze, ha oly dolgok is megtörténhetnek, hogy a munkás szükség közepette a pataki bíró által hivatalos névjegyzék mellett az átvágáshoz küldött napszámosok két mértföldnyi gyaloglás után azzal küldetnek vissza, hogy időközben már került elegendő munkaerő közelebről s a kiéhezett munkás sereg karomlásokkal tölti be itthon a környéket megcsalattatásáért, akkor ugyan nem csuda, ha a szükség idejében bizalmatlan a nép. — S bármennyire rosszalattott legyen is ez eljárás a központi hivatal által, ezzel a hiba helyrehozva nincs s pénztárunk megtakarított 40 frtjával szemben meg van rendítve a szép szavakra most már nem sokat adó nép bizodalma.

Rák módra halad a „füzes ér” kinyitásának kérdése is. Ezen ér az ugynevezett Füzesben a vencesellői határszélén veszi eredetét, onnan tekervényes utakon még igen csekély meder-képződésben halad mindinkább szélesedve, mélyedve északnak Vég-Ardó irányában, hol a Bodrog vízébe torkol. — Ez ösvényét a természet szabta meg az esés törvényei alapján. A legöregebb emberek, minden körülfekvő község képviselte egyértelműleg állítja, hogy a felső Bodrogköz víze egy végig nyuló gerinden vagy magaslaton, t. i. azon, mely a „Török ér” országát a Füzes értől elválasztja — megszakad s természetes lefolyást egyedül a Füzes eren nyerhet. A szakértők megkérdetve ez ér kinyitásának hasznos voltáról, egyértelműleg nyilatkoznak. S mégis azt tapasztaljuk, miszerint annak daczára, hogy e kinyitást az összes érdekeltég magán uton, mint testületileg — sőt hivatalos jegyzőkönyvekben még kora tavaszkor sürgette s ez iránt folytonos biztatásokkal csendesített le, ma, midőn a Gérus és Török ér már bocsátják a vizet, a Füzes érnél egy mozdulat, egy ázó nyom sincs. Ha kérdjük a mérnököt, azt feleli: a tervet be-terjesztettem, a további intézkedés a választmány! Interpelláljuk a választmányi elnökét, tele van panaszzal mérnöke iránt, ki szigorú rendelkezése daczára a tervet mai napig be nem adta. Ily észleletekkel szemben csoda-e, ha a kétségbeesett birtokosság a kegyelmes Ur akaratával hozza

ítélet nem lett volna oly súlyos, ha éppen akkor az ítélő lábát nem szorította volna a csizma?

Hogy pedig csupán ezen egy iparág is mily fontos lehet a köznevelődés hatványozására, azt bizonyítja már a szabad köztársaság Svájc, melynek kormányja Bernben 1876-ik év június 11-től júliushó 10-ig terjedő czípjó, illetve általános lábbeli kiállítását rendeztetett s pedig azon czélból, hogy: köztársasági államának minden osztályú népe között egy az egészségre jó hatással levő s a ruházatra czélszerűnek bizonyítható lábbeli a lakosságnak ajánlathassék, és hogy: a czípjész s csizmadia iparterményeinek fogyasztás szerzessek. Hogy pedig e köztársasági kormány alátvalóinak lábairól is már mily atyailag akar gondoskodni, tanítja az: hogy ezen iparműkiállítás hat általános osztályra sorozva, az ötödik osztályban sorozott kész műveket ismét tíz csoportra osztotta fel s a legtekélyesebb mű készítőjének a díszokmány mellett 5000 frank jutalmat biztosított, nem tekintve azon számos jutalmak kiosztását, melynek osztályonként legcsekélyebb összege a 100 frankot (40 frt. o. é.) megütötte. De nem csak Svájcban, hanem 1878-iki párizsi nemzetközi kiállításon is feltűnt a czípjészek azon törekvése, mely szerint több százakra menő különféle sarkalakzatok által kívánták bemutatni a világ néző közönségének a czípjészpar korszerűbb reformtörekvéseit.

Vajjon ha a kiállításbani részvét nem biztosítana a kiállítóknak anyagi előnyöket — foglalkoznék-e azzal oly nagy mérvben még különlegességek által is feltűnve, az iparos francia nép? Ha a kiállításnak nem volna általános állami közérdekű következménye! vajjon egy oly kis állam, mint Svájc tűzött volna-e 5000 forintos jutalmat csupán a czípjészpar korszerűbb terményeinek elismerésére s a czípjészpar forgalmának hatványozására? Valóban nem!

Az elmondottak teljességgel nem igazolják tehát némely iparosaink, termelőink s kereskedőink azon véleményét, mintha a kiállítások csupán csak pénzbeli terhekkel volnának összekötve anélkül, hogy azok a kiállítókra nézve némi anyagi hasznot is biztosítanának.

E véleményt megdöntötték már az eddigi kiállítások eredményei is nagy mérvben. És hamis alapokon nyugvó kifogásaikat megzáfolták már tényleg azon magasra törekvő kiállítók, kik egyéni érdekeiknek hatványozása által, előmozdíták a közérdek követelményeit is, miután sokszorosan ismételt résztvételük folytán emeltyűjévé lőnek az ország egészséges irányu ipar s több más közgazdasági törekvéseinek.

Azon kislelkű kételkedőknek pedig, a kiknek elmaradásuk minden közérdekű vállalatoknál oly szembeszökőleg feltűnik, nem mondhatni egyebet, minthogy: „a ki nem mer, az nem is nyerhet.“ Azoknak, a kik kortársaikra csakis lehangelőleg kívánnak hatni, nem mondhatni egyebet, minthogy: alapszabály, azaz énjöknek titkos magányában szinte heismerik a kiállítások korszerűségét, az azokbani részvét czélszerűségét, annak egyéni s országos érdekű hasznosságát; de sokkal indolensebbek s tunyábbak, mint sem, hogy egyéniségük érdekében is munkálkodni kívánnának avagy mernének: daczára annak, hogy minden politikai tüntetésnél részt vesznek s önmagokra vonva a figyelmet, kidüllesztett mellüket kiabálva verdesik, hogy mily törhetlen elvű magyarok és így méltók is arra: hogy azok az előttök jöt-mentnek tartott valódi munkás emberek őket a dologkerülőket étessek: sokkal hazafiatlanabbak, mintsem, hogy a haza valódi érdekeit legalább munkásságok által támogatni megkísértenék; és így, miután indolentiájuk következményeként önmagok sem tesznek — embertársaink zsarolásán kívül semmit, de azért még is mások hosszú szorgalmi munkásság által megszerzett előnyeit igen is tudják irigyelni; ebből kifolyólag az előmenetelre törekvő munkásságot aláaknázni; — nem is lehet tőlök egyebet várni, minthogy lehangelőlag hassanak a valódi hazafias munkás törekvések megbénítására.

Azokban a hazának ily nemű vészmadarait nem kell engedni, hogy szárnyra kelhessenek, hanem mellözve, kerülni kell őket — nehogy megmetyeljezzék az egészséges felfogású nép jól átértett törekvéseinek céljait.

Az iparosoknak pedig a felett, vajjon a kiállítás számukra előnyös-e? töprenkedni e korban többé nem is szabad, de nem is okszerű. A kiállítások száma s az óriási kivitel, mellyel a kiállítások folytán egyes államok rendelkeznek s melynek anyagi hasznai minden kiállítóra nézve üdvöz, eléggé igazolták már azon felszámolhatlan anyagi előnyöket, melyeket a kiállítások a kiállítóra nézve megszerettek. Ez alig kíván több indokolt bizonyítást és így áttérhetünk azon előnyök megbeszélésére is, mely a kiállítások rendezése által, mint osztályrész, a szemlélődő közönség számára tartott fel.

.....k.....s.....

A földbirtokosoknak figyelmébe.

Mily megszámitathatlan kárt okozott ez évben a szünni nem akaró esőzés és annak következtében határt nem ismerő vízáradás, mindnyájunk előtt tudva van s bár mennyire siratja az illető a semmivé tett terményében helyezett reményét. si-

lány vigasztalásul szolgál legalább az, hogy az ellemi csapás egy általános és az öntudat, hogy olyan természetű, mely ellen magát biztosítani nem lehetett s így mulasztási önszemrehányás, nem terheli, de egész más természetű csapás a jégvihar, mely nem általános és olyan, mi ellen jó eleve biztosítás található, pedig ez évben a rendkívüli időjárás után élve, nagyon is tartható attól, hogy jégviharos évünk lesz és önmaga ellen mulasztási vétséget követne el, minden gazdálkodó, ha azt a vetésmaradványát, melyet a vízcsapás megkímél, eme csapás ellen biztosítani elhanyagolná, holott, ha minden száz köből várandó terményéből két köböknek árat a biztosítási díjakra szánt, az aggodalmat elhárítani módjában van. — Ugyanez alkalommal helyén találjuk a biztosítási szándékozót arra is figyelmeztetni, hogy ne vezetnének magukat félre, az „Első magyar jégbiztosító társulat m. sz.“ czímmel élő újabb társulattól, mely igen jutányos díjak mellett ajánlja biztosítását s melynek szédelgő minősége a törvényhatóságok figyelmét is magára vonta már, hivatkozunk a „Pester Lloyd“ május 21-iki lapjára és a „Nationalökonomische Blätter“ 20-ik számára, — mert nem elegendő, ha azzal biztosítjuk magunkat, hogy birunk egy biztosítási bárczával, hanem kell, hogy nyugott kedéllyel nézhessünk a vihar fenyegetőzése ellen, melyre alkalmat nyújt, ha az „Első magyar“ vagy a „Pesti“ biztosító intézeteknél biztosítottunk, mely hazabeli intézetek számos éveken keresztül, eléggé tanusították azt, hogy méltók a bennök helyezendő bizodalomra.

Friedlheber.

Egy gyöngy az angol koronából.)

Vagy egy év előtt egy pesti uritezcai ékszerárus boltjába belép egy rongyos és szegény kinczésű zsidó, ki vesz-zsebéből egy kis papiros csomagocskát, vigyázva ki-bontja és egy kis fekete tárgyat vesz ki belőle, — mutatja az ékszerárusnak és kérdi: „mit érhet ez?“ Ez jó ideig tartó szoros vizsgálat után feleli: „Ez igen sokat ér; ez fekete gyöngy, egyike a legnagyobb ritkaságoknak. Szürkét már sokat láttam, de feketét még eddig sohasem. Egy kis hiba van rajta, egy kis törés, ami arra mutat, hogy valamibe be volt csinálva; de az értéke igen nagy. Hol vette ön azt?“ A zsidó feleli: „Egy úr akarja nálam zálogban hagyni, tehát tudni szeretném mit ér?“ Az ékszerárus azt mondá, hogy nem képes azt meg határozni, miután az oly nagy ritkaság. „Adhatok rá 200 frtot?“ kérdi a zsidó. „Legalább is háromszor annyit“ felelé amaz. „Nem venné meg az ur ezt a gyöngyöt?“ „Nem biz én — felelé a boltos — csak egy czég van a monarchiában, a melynek lehet alkalmá ismét tul adni rajta; az Biedermann udvari ékszerész Bécsben.“ A zsidó elment a gyönggyel. Másnap megjelent a Biedermann boltjában. Biedermann azonban, röviden bánt el vele. Amint megpillantotta a fekete gyöngyöt, azonnal rendőrségért küldött s a zsidót rögtön elfogatta. Kihallgatásánál azt mondá, hogy neve Roth Izsák és zálog-üzlete van Nagy-Váradon. Egyszer nagy zajt hall szomszédjának és hitsorsosának — Gyuri urnak“) — háza előtt. Oda menvén, megtudja, hogy szegény Gyuri bajban van adó-hátralék miatt és hogy e miatt butorát foglalják le. Roth kiüzette az összeget — 20 frtot — saját zsebéből és Gyuri hálából megajándékozta a gyönggyel, a melynek roppant értékét nem is álmodta. Az előadást n.-váradai tanuk megerősítették. Gyuri, amint látszik, egy nevezetes embernek, Batthyányi Lajos grófnak volt meghitt szolgája, aki őt halála előtt emlékül melltyűjével ajándékozta meg. Gyuri szorultságában az aranyat, a melybe a gyöngy foglalva volt, már előbb eladta, de a gyöngytől nem akart megválni, részint hajdani ura iránti kegyelemből, részint mert azt hitte, hogy nem sokat ér. A gyöngynek — a mint ezt Biedermann azonnal észre vette — hajdani kalandjaiban tolvaj-kézben is meg kellett fordulnia. Jártas levén a híres ékszerek történelmében, észre jutott, hogy három fekete gyöngy ékesítette hajdan az angol koronát és hogy azokat mintegy két század előtt ellopták. Azon időben e gyöngyök híresek voltak és azt hitték rólok, hogy ezek a világon az egyedüli fekete gyöngyök. Az angol kormány a Biedermann állítása szerint sikertelenül köröztette azokat. Miként jutott hozzá Batthyányi — senki se tudja, de azt sejtik, hogy valamely régiség boltban vehette, amelyekben szeretett kutatni; de bizonyosnak látszik, hogy értékét nem ösmerte, mert különben nehezen hagyta volna azt egy szolgának anélkül, hogy azt a hagyományi nagyszerűségére figyelmeztesse. — A n.-váradai zsidó — a mint Bécsben beszélik — most a fekete gyöngynek köszönheti nagy vagyonát, mert az angol kormány megtudván a gyöngy feltalálását, megvette azt tőle 20,000 forinton.

1) Az „Echo“ — angol political lap f. hó 14-én kiadott 3241. számában olvasható fent nevezett cikk talán érdekelheti olvasóinkat.

2) Neve és az alábbiak mutatják, hogy nem volt a „zsidó“ hitsorsosa.

A sátoralja-új helyi önkéntes tűzoltó egylet zászlószentelési ünnepélye.

(Folytatás.)

A múlt hét eseményeit eme ünnepélyünk előkészületeire vonatkozólag alig kezdhettém mással, mint az egyletnek — f. hó 25-én délután 3 órakor

tartott — nagy gyakorlatával, mely a gözmalmi épületen és annak udvarán meghatározhatatlan mennyiségű vizsgaszem jelenlétében rendeztetett s melyen, ugy az egyleti rendes tagok — osztályonként, mint a „kis tűzoltó csapat“ teljes számmal volt jelen. E gyakorlat érdektségét tagadhatatlanul azon alapokban kell keresnünk, hogy ez volt az első próba, ama nagy feladat megoldásához, mely egyletünk tagjaira az ünnepély alkalmával tartandó diszgyakorlatnál várokozik s mely utóbbinak tervezetét Kuretska István gymnasiumi tanár s az egylet buzgó gyakorló mestere dolgozván ki, azt a parancsnokságnak bemutatta, mit a parancsnokság hálás köszönetének nyilvánítása mellett fogadott el.

Az egyleti tagok kiképeztetésére vonatkozólag még azt is megjegyzem, hogy az egyes osztályok gyakorlatai szerdán és szombaton d. u. 5 órakor tartattak meg.

A rendező bizottság egyes osztályai közül hétfőn a bálbizottság tartotta ülését, mely alkalommal a személyi tisztek ki lettek osztva; kedden az állandó irodai bizottság ülésezett; ülés után a vasúti igazolási és podgyász jegyeket az érkezendő vendégek neveire kiállítván, az illető jelentkező egyletek parancsnokságainak a jelentkezések számának megfelelőleg el is küldötte; szerdán a szállásoló bizottság teljesítette az elszállásolásokat. — Az ünnepélyt rendező bizottság az ismerkedési esélyhez szükségelt étkezés és helyiségről gondoskodott; vendég-egyletek czimtabláit megrendelte; a gözmalmi épületet — a diszgyakorlat alkalmára elkérte, szóval sokoldalú teendőit nagyobbrészt elvégezte.

E sokoldalú teendők között van a koszorus leányok meghívása is, mely kedves kötelezettség ifj. Farkas Lajos ünnepélyt rend. bizottsági elnök által rovatott le, külön e czélra nyomtatott fölhívások szétküldésével, mely fölhívásokhoz csatolt s e lapok zártáig czimzett bizottsági elnökhöz viszszaterjesztett mellékleteken a következő urhölgyek, mint koszorus leányok neveivel volt szerencsénk találkozni: Csizsár Erzsébet, Diószeghy Jolán, Diószeghy Erzsébet, Éva Ilon, Károlyi Erzsébet, Kálniczky Ilon, Karsa Ilon, Koncz Hermin, Lehoczky Gabriella, Major Ilon, Szemes Julianna, Szentgyörgyi Mariska, Takáts Erzsébet, Vályi Emma, Vékey Berta és Zajka Mariska. — A fentebb említett fölhívások nagyobb része azonban mai napig sem küldetvén vissza, egész tisztelettel kérjük azoknak mielőbbi visszaküldését, nehogy e késedelmezés miatt az ügyek további menetökben haladékok szenvedjenek.

Társjegyletek jelentkeztek újabban:

a) Eperjesről: Bornemisza Boldizsár főparancsnok, földbirtokos és megyei tisztviselő, — Kys Géza segédtiszt városi főjegyző s lapszerkesztő, Zsembery Cornél tömlővezető, takarékpénztári könyvelő. —

b) Marmaros Szigetről előleges jelentés szerint 16 vendégünk lesz; a jelentkezési iv azonban e lapok zártáig meg nem érkezett.

Pataky Miklos,
r. b. jegyző

Különlélek.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában a Királyné Ő Felseje védnöksége alatt álló egylet részére történt gyűjtés nem főispán ő msa, de az ő ivén Dókus Gyulané asszonyosság s Dókus Gyula szolgabíró ur eszközölték.

× **A kis-piaczon** végig vonuló csatorna kövel való burkolását a mult napokban megkezdték.

+ **Fehér holló.** A mult vasárnap egy fiatal zsidó-lányt temettek el, a ki a szerelmi búbanatnak esett áldozatul s az a hír róla, hogy bánatában szive repedt meg. Regénybe való drámai vég s mindenesetre nagy ritkaság a mai önző világban, a mikor a nők is mentül kevésbé tudnak — szeretni.

× **A felhőszakadások** napi rendben vannak mindenfelé. A mult vasárnap Erdő-Horvátiban oly óriási zápor volt, hogy a lakosság a végétéletet gondolta elérkezni, — ugyanekkor Ó-Liszván is roppant vihar dühöngött ugy, hogy e miatt a Pest felől érkező vonat egy egész órát késett. Nálunk meg a mult kedden éjjel volt felhőszakadás-hoz hasonló zápor, melylyel dió nagyságu jegek is hullottak alá, a mi éjféli utáni két órakor a természeti ritkaságok közé sorolható.

A magyar éjszak-keleti vasut főmühely munkásai által folyó májushó 22-én rendezett, de kedvezőtlen idő közbejötté végett rosszul sikerült tavaszi mulatság folyó év június 2 án azaz pünkösd hétfőn a „torzsáson“ Mányi Lajos zenekara közreműködése mellett újból fog megtartatni, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj tetszés szerint. Kezdeté délután 1 órakor.

A Szegediek javára Bartha János Kesznyéten néptanító urtól 1 frt 50 kr. küldetett be szerkesztőségünkhöz, mint növendékei között eszközölt gyűjtés eredménye. Mit is ezennel nyilvánosan nyugtázunk.

+ **A sárospataki főiskolai ifjuság** által a „Nándor“ — fürdőben rendezett tavaszi mulatság — bár az idő kedvezett — nem a legjobban sikerült. Közönség csekély számmal volt s ez is csakhamar

kénytelen volt rákiáltani, hogy „oszoly község, nincs vendégség.” — mert a fürdőhöz vezető utoly árkádai állapotban van, hogy még a vastag nyaku kálvinista is felhette rajta a nyakát, tehát mindenki igyekezett napvilágon takarodót futatni.

Mádról írják lapunknak. Nemes Lajos Zemplén-megye első tanfelügyelője május 26. és 27-én volt városunkban. Ez alkalommal nemcsak az állami, de a felekezeti tanintézeteket is meglátogatta. — és beható vizsgálat alá vette a tanodák valamint szellemi, ugy anyagi mikénti állását. — Most volt alkalmunk meggyőződni arról is, hogy Zemplén-megye tanügyének előmozdítása oly kezekre van bízva, melyek már eddig alapos szakavatottság, mely tudomány és vasszorgalomról tesznek tanubizonyosságot. — Igéretet tett, miszerint legközelebb ismét lesz hozzá szerencsénk; hozza Isten. (W.)

Értesítés és Kérelem. Megyénk t. közönségét van szerencsém értesíteni: hogy a sátoralja-ujhelyi kosár-fonodában, ez idő szerint kaphatók és rendelhetők, mindenféle minőségű kosarak, kosár-böcsök, gyerek-kocsik, kocsik-kasok, virág-árványok és fűveszéből való mindennemű készítmények. — Felkérem tehát a t. közönséget, hogy megrendeléseit azon fonoda gondnokánál Jelenek Ádám kocsigyártó urnál, esetleg a művezetőnél Teiger Jánosnál bejelenteni sziveskedjék. A megrendelések haladéknélkül teljesítetnek és a megrendelt tárgyak ára, az anyag és munka árát alig fogja valamivel meghaladni. — Az ügy iránt buzgó közönséget érdekelni fogja:

hogy ezen fonoda zsenge kora daczúra is a székesfehérvári orsz. kiállításán 27 darab különféle s ezek között 3 értékes szép tárgyat küldött; a homonnai műemlékszerkezeti tanodának, azon kiállításra szintén vannak küldeményei. Kiváló kötelességemnek tartom, S.-a. Ujhely városának különösen lelkes női közönségét figyelmeztetni: hogy a pozsonyi női házi-ipar tanodából az egylet által nevelt leány Matterny Mária már haza érkezett, és képességgel bír a női-házi-ipar tanoda vezetését át venni. Kegyeskedjék ezen derék város, mely a megyének széke és a hegyaljának központja, azon nagy horderejű női-házi-ipar tanoda felállításánál az egyletet, erélyesen és ha kell áldozatkészséggel támogatni, mert az utódok áldása fogja követni a nemes tettet, ha módot nyitunk minden szegény iparos leány-gyermekének, oly munkát megtanulhatni, melyet az ottani teendők mellett, családjá fentartására közreműködni képes lesz. A helybeli műkedvelő társulat, néhány buzgó tagjának ígéretét bírom: hogy az említett czélra szini előadást fognak rendezni, ne vegye tehát roszt néven, ha az ügy érdekében ezen ígéretét mielőbbi beváltására tisztelettel felkérem. — S.-a. Ujhely iparosait pedig kérem: hogy az ezen czélra rendezendő előadásra mentül nagyobb számmal jelenjenek meg. Végre, felkérem az egylet t. tagjait, hogy tagsági díjaikat az egylet pénztárnokánál Friedliber Albert urnál befizetni sziveskedjenek.

Sátoralja-Ujhely, 1879. május 24.

Viczmány Ödön,
a zemplénmegyei házi ipar t. a. elnöke.

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönben olyanoké, melyek kiemelése nem kívántatik, 1—100 szóig 1 1/2 kr. azonfelül 1 kr. Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések díja, melyek szerint számítottak és pedig egy □ centiméter 2 kr. Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

HIRDETMÉNYEK.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfelemelés esetről esetre, külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéke is bele értve 50 kr.

Luhí „Margit” forrás.

Ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyviz, Európa minden államaiban a legelső orvosi tekintélyek által sikeresen használtatik: **légző, emésztő szervek mindenféle bántalmainál.**

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben különösen az általános ismert és ma leglátogatottabb klimatikus gyógyintézet **Görbersdorfbán** a „Margit” forrás otthonossá vált. Miután a „Margit” forrás már nagyon hamisítottatik, figyelmeztetik a fogyasztó közönséget, hogy szükségleteit csak biztos helyeken szerezzék be.

Luhí „Margit” forrás
Igazgatósága.

Nyilatkozat

ez idő szerint Europa legelső és leglátogatottabb **tüdőbetegek klimatikus gyógyintézet**

GÖRBERSDORF

a Luhí „Margit”-forrás gyógyhatásáról.

Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a Luhí „Margit”-forrás gyógyviz alkalmazása által a **légtutak idült hurutos bántalmainál** tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott és jól türt gyógyvizet a **legsürögebben** ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Bérleti hirdetés.

A ladmócsi határban 285 holdnyi (1200 ölével) területű birtok, mely 173 jó minőségű szántóföld; 68 hold kitünő kaszáló, 44 hold legelő — valamint Bodzás-Ujlak község határában 100 hold szántóföld, mindkét helyen elegendő gazdasági épületekkel, igavonó marha s juhbeli beruházmány s 50 hold őszi vetéssel ellátva, f. év. október 1-től 6 egymástutáni évre haszonbérbe kiadandó. Bővebb értesítést ad Kozma Mihály Bodrogh-Vécse.

Hirdetés.

- 1.) 2 köre járó malom Clayton & Schutleworth cégtől;
 - 2.) 1 pittle Wörner & Comp. cégtől;
 - 3.) Walter A. Wood's-féle **új arató gép** (New-Reaber);
 - 4.) Clayton & Schutleworth-féle szénagereblye aczél fogakkal.
 - 5.) 1 tábori fuvó.
- Mind jókarban tartva és keveset használva, jutányosan eladandók.

Pusztabércz, (u. p. Kozma) 1879. máj. 29.

1—2

Szerdahely Vincze.

A párisi 1878-iki és egyéb 5 kiállításán I-rendű érmekkel kitüntetett.

LŐRINCZ ISTVÁN,
lábbeli gyára

Budapest, muzeumkörut 3.

Van szerencsém a t. cz. vidéki közönséget értesíteni, miszerint lábbeli gyáramat akként berendeztem, hogy mindennemű

férfi-, női- és gyermek-lábbelieket

a legújabb divatminta szerint a **legszilárdabban** készítek, melyek mellett, **gyorsan és pontosan** kiszolgálhatok.

Kivált a tavaszi idényre ajánlom a **mainzi borjók** ból csinosan készült lovagló csizmákat, és kivágot **g-lla topánokat.**

tisztelettel

Lőrincz István.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. — Mértékű **legújabb egy viselt lábbeli.**

Teich Zsigmond

S.-a. Ujhelyi kereskedésében

fris töltemény

ásvány

GYÓGYVIZEK

érkeztek.

Hirdetés.

Nagyméltóságú Sennyey Pál báró ur **Ő Exczellentiája csörgő-regmeczi gazdaságához tartozó és az alsó-regmeczi határban levő**

„Vók malom”

bármely időben, vagy örök áron el —, vagy hosszabb tartamu haszonbérbe adandó. A venni esetleg bérleti szándékozó, szó vagy írásbeli ajánlataikkal, kéretnek Csörgőre a gazd. tisztséghez fordulni.

Kiss Károly,

tisztartó.

3—3